

Juni 1859

- S. 19. Været til Cathenca Høeghs Geburtsdag med Therese. Hun havde fanget en stor Pragtbille, en guulrød Mariehøne, et blegt Møl o.f. Jeg havde før vi gik faaet en lille Kuglebille. Vi boltrede os i Halmen dygtigt, og legede Boutik....
- M. 20. Jeg var ikke rigtig rask. Achim fangede en god rød Pragtbille og Line en grøn god Smalnark.
- Ti. 21. Min 10ende Geburtsdag. Faaet en (rigtig) Dagbog af Fader, en 3-Mark af Moder, et Brev Knappenaale og en Cigarkasse af Achim. Axel og Manlia kom derefter og derefter Therese, som gav mig en lille Bog med Blyant og Guldsnit. Kathenca og Waldemar kom senere og vi legede Jæger og Fæstning i Halmen. Vi fulgte Axel til Thekilden. Strax efter kørte de andre ogsaa. Vi havde fanget 3 Biller.....
- O. 22. Feberen har viist sig tydelig.....
- To. 23. Været til Gustav. Pastor Sørensen kom med sine Dattre. Doctoren var her...
- F. 24. Feberen var ikke nær saa slem. Faaet Piller.
- Lø. 25. Været i Skolen igjen. Smaa Blister have vist sig paa Tungen, paa grund af hvilken jeg ikke kan tygge og synke Maden...
- Søn. 26. Axels Geburtsdag. Paa grund af den nyligt overstaaede Sygdom kunde jeg

ikke komme til ham. Achim kom derimod. Været ude at ride og vande Kvæg. Tyren, den tossede og de 2 Rødskjoldede vare komne paa Græs. Achim hjembragte en Bille....

- M. 27. Fader var paa Alsløv og Thurebyholm. Været til Gustav....
- Ti. 28. Lavet en Askebue. Nede til Møllesøen, hvor vi fik Insecter og mange Ror... (kender ikke betydningen)
- O. 29. Fulgt med Branth ned til Bregentved. Therese var der. Nede til Ulsø og ude at seile i en stor Baad. Vi roede for det meste. Skaaret Siv af i Vandet.
- To. 30. Lavet temmelig meget paa Dannebrog, d.v.s. slaaget Overmasterne og Salingerne paa.

Juli 1859

- Fr. 1. Bundet Stagene paa Dannebrog. Branth sagde mig Seilenes Navne.
- Lø. 2. Bundet R+++ og Givtougterne paa. Rasmus kom med 2 nye Svin. Klistret Planter paa Papir.
- Sø. 3. Været i Hasle Kirke. Kjørt Lysttour med Therese til Gisselfeld. Været til Therese om Eftermiddagen. Kathenca, Waldemar og Thora vare der. Senere kom Pastor Balles. Gaaet til Bøttemose med dem. Therese beholdt mine gamle Dagbøger og min Lommebog. Kjørt hjem kl. 10.
- M. 4. Faaet at vide at Otilia Alstrøm skal være her i Sommerferien. Doctoren var her.
- Ti. 5. Været til Skrædderen. Jeg slog en Muldvarp med en Pind, og med denne gik Achim op til Kroen, og spiddede den paa en Pind ved en Laage. Det saa virkelig smukt ud! ikke sandt! ... (Sidste sætningen streget ud)
- O. 6. Været lidt til Gustav
- To. 7. Været til Jens Andersen for at købe Kyllinger. Vi fik 2 Haner. Karen Marie som fulgte os, forærede mig paa Veien en Kniv, hun havde fundet imellem Favnebrændet. Branth sagde mig alle Navnene paa alle de planter, jeg havde hjemme.
- F. 8. Kong Oscar af Sverige og Norge døde. Skrevet Brev til Therese, hvori jeg bad hende til Søndag og fortalte hende andet
- Lø. 9. Branth tilbød os at seile i Ulsø, hvilket vi naturligvis gerne vilde. Efter at vi først havde beseet Sagopalmen og andre Blomster, gik vi derned og fik en Baad. Med denne roede vi tværs over Søen og tilbage igjen. Vi pladskede endnu lidt om ved Kysten og derpaa gik vi hjem.
- Sø. 10. Therese kom Kl. 9 Morgen. Vi lavede først paa "Dannebrog", derefter pillede vi Jordbær og spiste derpaa. Therese vilde gjerne see Mimmerne og Lines Knur og for at gjøre dette gik vi op til Kroen. Line fulgte med og fik nogle Vandinsecter. Nu kjørte vi en Lysttour med Fader og Moder omkring af Hesede og Gisselfeld, hvor vi var lidt i Haven. Da vi kjørte hjem saa vi en Krageforsamling, der maaske skulde holde Skovbal. Therese gik Kl. 9 Aften.

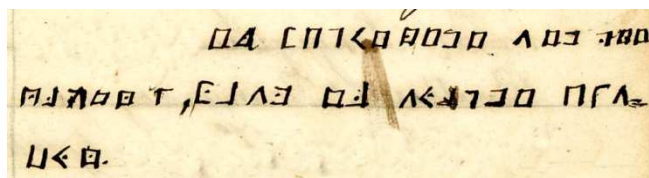
M. 11. Der var Andejagt paa Bregentved. Jomfru Hansen kom her om Aftenen...

Ti. 12 Fader var til Bregentved. Achim var nede til Østerskovs Bro og skar en Ask af til en Flidsbue.

O. 13. Lavet min gamle Flidsbue istand. Efter Fritkvarteret gik jeg op til Spekhøkerens Vanding og fik noget grønt Vand, hvilket vi saae i et Mikroskop og opdagede at det bestod af bar Planter og Dyr. Om Eftermiddagen gik Branth til Olstrup, og Moder gik med os til Bregentved, hvor vi først var henne til de tamme Dyr og til Svanerne. Derefter gik vi hen til Drivhusene, hvor vi saae tre Caxtusser (den ene var Caxtus Grandiflora, der kun blomstrer én Aften og én nat) og Sagopalmen, der kun blomstrer hvert tyvende Aar (det var ikke første Gang, thi allerede den 29. Juni havde vi været dernede og see den). Moder gik nu til Lorenzens, men vi gik hjem at læse paa Lektierne. Jeg havde fanget 4 Insecter.

To. 14. Om Middagen var jeg ude at soppe med Hans (en tjenestedreng på 15 hed Hans) og vi fik en god Fangst: 1) en Salamander, paa omtrent et Qvarters Længde, 2) en dito, men mindre udviklet, 3) en mængde Vandkalve, 4) en Vandkjær 5) en Skorpiontæge, 6) en Mængde Ryksvømmere og 7) 4 Guldsmedelarver. Om Eftermiddagen gik jeg op til Kroen og fik Lines Knurre igjen, thi den var løbet derop med Peres Fritz.

Fr. 15. Gaaet ude i Haven med Hans og sanket de Kirsebær som vare faldne ned. Pilet Jor(d)bær med Hans i de Stykker der sidst ere givne til Pris. Om Eftermiddagen lavede vi 8 Pile og iskjød med dem. Om aftenen gik jeg op til Gustav og aftalte med ham og Line, at vi paa Mandag skulde gaa ned til Peter Oli og slutte Fred med Christian og Emil. Line viste mig hemmelig skrift:

Hans kunde skyde frygteligt høit med Achims Bue og Pil.

Lø. 16. Kjørt til Storehedinge med Moder Fader og Branth samt Achim om Morgen Kl. 7³/₄. Da vi kom derud saae vi deres Abekat, som hed Johnny. Caroline forærede mig 2 Næshornbiller. Gaaet til Apoteket og kjøbt et Insectglas. Herefter kjørte vi til Klinten med Otto, Caroline og Olivia Schousboe, samt Branth og Madam Schousboe og med det samme til den vidt berømte "Bøgeskov". Her saa vi Skibene, og jeg vandrede med Branth langs med Havet og fangede to Tanglopper.

Sø. 17. Gaaet ned til Frederik Svendsen til Skiveskydning, hvor der var mange andre Dreng. Onkel Marius vandt Kongegevinsten, nemlig et Pinalhaus. Rasmus tog min Snog op af Vognen. Herefter kjørte vi Hest. Om Eftermiddagen var jeg igen dernede og legede Fanger Skjul o.s.v. Kjørt hjem Kl. 7¹/₂. Otto forærede os nogle Sukkerkager, Tante Dorthea nogle andre Kager og Onkel Marius Figner, da vi sagde "Farvel".

- M. 18. Været til Gustav, som lovede mig en gulprykket Mariehøne for en Vandbille. Endskjønt Fader var syg igaard, var han dog temmelig rask. Sluttet Fred med Christian og Emil.
- Ti. 19. Fader var meget syg. Da Axel Huus kun havde lille Examen og Branth skulde komme til ham, fik vi hele Dagen fri. Om Middagen var vi ogsaa derovre og spiste en mængde Stikkelsbær. Gaaet hjem KL. 9½.
- O. 20. Faaet en gulprykket Mariehøne af Gustav.
- To. 21. Leget "Fremmed" med Skolebørnene i Kroen.
- Fr. 22. Doctoren var her og gav mig en Rulle fine Insectknappenaale. Kruse og Bergmann kom, men kjørte strax igjen. (Kruse var læge og Bergmann godsforvalter på Skjoldnæsholm)
- Lø. 23. Kl. 8 Morgen kom en Student Heiberg til Branth, hvorfor vi fik Formiddagen fri. Vi gik ud i Skoven med Gustav, Line med hendes Knur, Vigo for at pille Hindbær. Achim, Gustav, Vigo og jeg samlede i et Forklæde. Da vi kom hjem delte vi Hindbærrene. Henad Aften gik vi hen at møde Schousboes med Peter. Da vi har gaaet lidt forbi Fresløv, mødte vi dem og kjørte med hjem. Peter saa mine Insecter og Planter. Kl. 5 havde vi faaet Sommerferie.
- Sø. 24. Peter ordnede mine Insecter. Været i Kirke i Freeslev med Moder, Tante Caroline og Tante Trine, Caroline og Peter. Gaaet ad Møllesøen hjem og fundet to glindsende Sivbokke (Sivbukke) Om Eftermiddagen kjørte vi alle undtagen Caroline til Gisselfeld Have og derefter til Hesede Skov og spiste paa Vilagalina. (Villa Gallina, restauranten findes endnu) Kjørt hjem sildig om Aftenen.
- M. 25. Branth reiste til Norge og Jylland. Ingentløv kom her. Om Aftenen kom Otilie Alstrøm.....
- Ti. 26. Været i Bregentved. Schjøtz's kom om Aftenen Kl. 6 og Therese var med.
- O. 27. Været til Hasle med Caroline og Otilia, baade til Jensens og Schjøtz's. Da vi gik forbi Kroen gav Gustav mig en Vævenøgen glat Løber. Da vi havde naaet Grusgraven fangede jeg 2 Kuglebiller. Da det var Regnveir kom jeg ikke ud men legede i Stuen. Kjørt hjem Kl. 9½. Det var Otilias Fødselsdag og jeg gav hende en Blyant.
- To. 28. Gaaet en Insecttour og fanget en rød Skarnbasse og en Moskusbok. Peter reiste om Middagen Kl. 2. Frederik Svendsen kom med Vognen tilbage Kl. 12 Midnat. Faaet Knur tilbage fra Freeslev.
- F. 29. Gaaet til Bregentved Have med Frederik og Achim. Set de tamme Dyr og givet dem Brød. Fra Bregentved gik Touren til Apoteket, hvor vi kjøbte 3 Æsker og Brystsukker. Vi fik 4 ++ske Fluer. En af Lars Madsens Dreng kom med en hvid og sort Kattekilling, hvilket han antog for min Knur. Jeg nærer mistanke om at det er Præstens Misak, imidlertid skal den hedde Misak, hvis den saa er. Jeg fik Lov til at beholde den. Jørgensen kom fra Fyen. Dumreichers var her. (Dumreicher var avlingsforvalter på Bregentved)

Lø. 30 Christian Berthelsen kom. (søn af afdøde godsforvalter Berthelsen) Jørgensen forærede mig en Bog som hed: "Erik Menveds ++++" og Achim en Boldt samt en Lommebog. Overvundet Harald.

Sø. 31 Været en Insecttour til Grusgraven og plukke Lyng med Gustav. Været oppe ved Sophiendal med Kalvekudsketøiet og blevet bedt til Tirsdag. Tante Sophie, hendes Søster og Ferdinand var her om Aftenen.

August 1859

M.1 Bøte og Berendsen vare her. Senere kom Md. Friis med 2 Børn, nemlig Henriette og Michael. 2 Kattekillinger løb bort.

Ti. 2. Stærk Regn om Formiddagen men ikke om Eftermiddagen. Gaaet hen til Sophiendal med Frederik. Spist Stikkelsbær deroppe og leget med Fany og Constance.

O. 3. Lavet Dækket paa Dannebrog. Gaaet omkring ved Møllesøen og fanget nogle Biller. Henriette og Michael vare her og medbragte mine 2 Katte. Med Kalvekudskan kom 96 fine Insectknappenaale til 1 Mark.

To. 4. Lavet en slags Kahyt paa Dannebrog og tættet Dækket paa samme. Frederiks Fader og Moder, samt Severins Johannes og onkel Peters Christian kom for at hente Frederik. Vi fik lov til at kjøre med til Storehedinge og blive der til Søndag Eftermiddag. Kjørt Kl. 6 og ankom der Kl. 10. Aften.

F. 5. Været henne til Schousboes for at hilse paa dem. Peter solgte mig en Tykhals og en Deel Som(m)erfugle til 8 Skilling. Kjørt i Marken med Høstfolkene næsten den øvrige Tid.

Lø. 6. Kjørt med Høstfolkene i Marken. Været til Peter, hvor Christian Permin, Elert Permin, Edvard Lassen og Frederik vare. Leget Kjøbmand i et Lysthuus.

Sø. 7 Kjørt til Pins og været i Vandet. Set Skibene og spist Kringler og Boller i Kroen. Været til Onkel Peters og drukket Chokolade. Faaet en Kasse med Klodser af Edvard Lassen ved Afskeden. Kjørt til Juellinge med Svendsens Vogn og der holdt vores Vogn med Moder paa. Spadseret omkring i Haven, men det blev Regnveir og vi nødtes til snart at vende om. Været lidt til Rønnekams. (Rønnenkamps) Da vi kjørte hjem optog vi Otilie ved Væver Larsens Huus.

M. 8. Været ½ Time til Gustav, hvor Christian og Emil var samt Otto Tvermoe fra Kjøge. Gaaet med Gustav til Bregentved. Olilie var til Jacobine Fogel. Doctoren var her.

Ti. 9. Jacobine kom her Kl. 9 Morgen. Gaaet med hende og Otilie til Bregentved. seet de tamme Dyr, Drivhusene og Svanerne. Omtrent kommet hjem Kl. 6. Imedens dette foregik var Achim kjørt til Konradsfeld med Petersens Vogn.

O. 10. Været henne ved Kroen og kjøbt 1 Nøgle Seilgarn og med det samme saae

jeg Gustavs Insecter. (dette er streget over) Været henne til Kroen og leget med Otto. Været der igjen om Eftermiddagen og spille Komædie.

- To. 11 Faæet solgt den gamle Leerløber til Gustav for en blegrød Kuglebille, 2 Klæger, en Torbist og en blaa Træbok. Gaaet til Apoteket for at hente Medicin til Fader.
- F. 12. Begyndt at synge med Sørensen og Jørgensen. (arbejdede på Godskontoret) Jacobine kom her, Nyholm med Kone kom her ogsaa. Da Otilie var til Bregentved, gik Jacobine og jeg ud at pille Brombær. Kjørt ned til Bregentved (for at hente Moder) med Otilia og Joachim. Jeg kørte Hestene ned til Bregentved. Therese var der og fortalte mig om de Insecter hun havde fanget. Jacobine medbragte Brev fra Therese, hvori hun bad os og Otilie til Søndag. Jeg besvarede strax Brevet med et andet Brev, hvilket jeg sendte med Jacobine.
- Løverdag 13. Sunget: "Det lakker nu ad Aften brat" og "Fred hviler over Land og By" med Jørgensen og Sørensen. Været lidt til Gustav og solgt ham alle mine Guldsmedde. Fundet en Hønserede med 10 Æg hos Spekhøkeren.
- Søndag 14. Været til Kirke i Hasle. Været til Therese med det samme. Hun gav mig 2 Biller og nogle Som(m)erfugle. Mette slap ud af Indelukket og Therese kunde slet ikke finde den, men da (den) havde (været) lidt borte, kom den selv ind i Haven. Jeg fik hendes Kylling Pip i en Kurv. Therese fulgte os et Stykke henad vort til. Thereses Kylling Pip er mørkeblaa og har farvede Vingspidser og Hale.
- Mandag 15. Therese og Jacobine kom her om Eftermiddagen. Therese saa mine Insecter. Derpaa satte vi 6 Seil paa "Dannebrog", nemlig Klyver Fok Bramseil Bovenbramseil, Læseil og Storseil. Fulgt Therese til Hans Sørensens Gaard og fulgte hjem med Gustav og Line. Gustav havde fanget en lille Skjoldbille og en graa Snudebille. Therese fik min Kylling Pip med i sin Kurv.
- Ti. 16. Sat Mesanen og Topseilet paa "Dannebrog". Prøvet den, men den lagde sig helt om paa Siden og vilde slet ikke. Det var Præstens Geburtsdag og Moder kørte derop. Hun tog et Glas med til Therese.
- O. 17. Michael og Henriette kom ogsaa. Gaaet en spadseretur til Urnen. Otto var her. Gaaet til Bregentved med Otilie og invitere Henriette og Michael til Kl.2.
- To. 18 Therese kom her og Otilie reiste. Carl Dumreicher og hans Fader kom ogsaa. Vi kastede med Æbler. Fulgt Therese til Smedien med Sørensen.
- Fredag 19. Gustav var her og vi sloges for Morskab med Æbler. Christian og Emil kom og vi gav dem nogle Æbler. Kastet med æbler og moret os rigtigt. Jomfru Jensen og Nielsen var her.
- Lø. 20. Kastet med Æbler en stor Deel af Dagen. Lorenzen var her og fortalte at Festen paa Bregentved skal være den 6. September. Moder fik mine nye Buxer færdige.
- Sø. 21 Vi kørte til Ulsø Kirke men da vi kom havde der været første Tjeneste og vi kørte nu en Lysttour med det samme. Achim havde kørt Hestene lige

til nu, men nu fik jeg Lov til at kjøre dem. Touren gik ad Olstrup og forbi Doctor Kruses. Da vi var kommet til dette Sted lærte jeg at holde Tømmerne rigtigt. Vi stod af ved Jernporten og Fader saa til Exelencens Statue, der var 3½ Alen høi. Overdelen bestod af en eneste meget stor Kampesteen. Herefter gik vi op til Dandsepladsen og Spisepladsen. Derfra gik vi igjennem Alleen til Høire og ind i Blomsterhusene. Ovenpaa det store fandt jeg dejlige Fluere, som jeg allesammen tog for at sælge dem til Gustav. Vi var inde til Büngers (gartner på Bregentved) og vi fik Kaffe. De lovede at komme i Eftermiddagen. Efter Løfte kom de ogsaa. Gustav, Vigo, Emil og Christian kom. Emil, Gustav og Vigo gik meget snart, men Christian blev længe. Vi kastede først med Æbler siden boltrede vi os i Halmen.....

- Mandag 22. Maddam Bünger havde medbragt 2 Sukkerpærer, hvilke vi nu spiste. Doctoren var her. Hans Peersen begyndt at tærse for iaar.
- Ti. 23 Lavet et lille Huus paa Pæle næsten færdigt. Præsten kom og Therese var med. Madet min Kylling "Pip".
- Onsdag 24. Været til Gustav og kjøbt en deilig Snudebille. Skrevet i min Dagbog for Søndag, Mandag og Tirsdag. Fundet et ganske godt Møl. Achim fandt min allerældste lille Boldt ved Kakkellovnen i Havestuen. Gaaet en Spadseretur til Enden af vor Formark med Fader, Moder og Achim. Da vi kom hjem læste Fader høit om Fritz Stilling til Klokken 10. Vor Tyr blev uvorn og løb efter Hans Peersen, men herfor blev den sat paa Stald. Qvæget blev sluppet. Der kom om Eftermiddagen en Mand med et Spilleverk, d.v.s. en Music som dreiede paa et Hjul. Dette stod i Forbindelse med andre Hjul og disse Hjul dreiede en Mølle og en Carusselbane.
- To. 25 Exellencens 74-sindstyvende Geburtsdag. Fodret min Larve, som nu er bruun i stedet for den før var grøn. Været oppe hos Rasmussen (Kalvekusk paa Bregentved) og bedt ham om at besøge Thereses Dagbog til hende, hvilket han lovede. Moder fik min Vest færdig og jeg prøvede den. Bergman kom. Hans fangede en stor fløilssort Sommerfugl med blaa Pletter og hvid Kant, hvilken han gav mig. Jeg gav ham strax en Hattop fuld af Æbler derfor. Jeg skrev i største Hasteværk en lille Seddel til Therese derom og løb med den til Rasmussen og fik den lagt ind i Dagbogen. Med det samme fortalte jeg Gustav om den deilige Sommerfugl. Han kom ned og vilde see den, efter at jeg først saa en god Sommerfugl, Gustav havde fanget. Lavet et Been og et Øre til Achims gamle Hjort. Læst en Deel i "Fritz Stilling". Kjørt med Fader, Bergmann og Joachim til Dalby, hvor Bergmann stod af og gik ind til Marcussen. Derfra kjørte vi ad Dalby Borup og Hester. Jeg kjørte Hestene fra Dalby, Achim kjørte dem til Dalby....
- Fredag 26. Strax da jeg havde drukket The, opdagede jeg at Larven nu havde indspundet sig til Pupe. Jeg saae at den forvandlede sig noget, thi en hvid Klump inden i deelte sig i Strimler og dannede en deilig Halvkrands. Jeg havde faaet Larven paa et Pileblad ved Præstegaarden den 14. August 1859. Om Middagen kom 6 Musikanter og blæste paa deres forskellige Instrumenter. Læst "Fritz Stilling" før Middag, efter fik jeg læst den ud. Spist til Aften ude paa Høien i Midten af Haven. Nielsen kom om Aftenen. Vi sang lidt om Morskab paa samme tid....
- Løverdag 27. Henriette og Michael kom fulgt af Fritz Peret for at sige "Farvel". De blev

her meget kort. Vi fulgte (dem) ned til Perets. Paa Veien lovede han mig at samle Insecter, imod (at) jeg skulde afklippe alle de Seil jeg kunde faa og give ham dem. Da jeg kom hjem afklippede jeg en Mængde Seil til ham. Doctoren var her og saae paa Fader. Pastor Tanning og hans Søn kom. Fader gav ham nogle Oldsager han havde. Secretairen kom her.

- Sø. 28. Redet med Anders til Doctoren for at hente en Pensel til Fader. Efter at have ventet en Tid fik vi den og red igjen derfra, men nu begyndte det at regne stærkt. Regnen blev stærkere og den standsede først ved Bregentved. Vi red til Apoteket og købte noget Gloverin til Fader. Vi fik Aviserne paa Bregentved hos Ferrael. Therese kom og blev 1½ Time. Vi gik til Rasmussen og vilde spørge om Thereses Dagbog, men Rasmussen var gaaet bort. Fulgt Moder og Achim paa Vei til Dumreichers. Bünger var her. Fundet 2 Ferskner modne. Branth kom hjem fra sin Udenlandsreise.
- Ma. 29. Begyndt at læse igjen. Fader og Moder reiste til Havnløv og maaske til Storehedinge. Faaet noget Pap af Rasmussen.
- Ti. 30. Peer Olsen var her og havde noget Vogntøi og en Stolpe til Læderne. Det begyndte at tordne, lyne og regne stærkt henimod Aften, men det varede ikke længe.
- On. 31 Peer Olsen satte Stakitstolpen i ved Læderne ved Veien. Kalvekudskan kom her med Kalvekudsketøiret. Tærsket lidt for Morskab. Emilie Thomsen og Christian Sørensens Bryllupsdag. Om Aftenen skrev jeg Sangen "Fred hviler over Land og By" af i min Sangbog.

September 1859

- To. 1 Peer Olsen lavede Porten til Gaarden af de gamle Gulvbrædder. Fritz Perret kom for at hente Seglene. Fader og Moder kom hjem fra Havnløv om Aftenen.
- Fredag 2. Peer Olsen lavede den anden Port til Gaarden og han murede noget op ad Kjøkkenvæggen. Moder plukkede 5 Ferskener af. Fader var til Sogneforstanderskab. Achim fangede en bruun Mariehøne med hvide Prikker. Om Morgenen sang vi paa det lille Contor med Sørensen en halv Time. Vi havde været til Spekhøkerens og der fik vi en Bog, som vi allerede Tid siden havde laant tilbage.
- Løverdag 3. Paa Skolen saae jeg en stærk Bog og om Middagen gik jeg derop og saae at de brød Hør. Marie vadskede Gulv baade i Spisestuen og Havestuen. Gaaet op til Rasmussen og faaet en Prøve af store Perlemoders Knapper. Moder syntes nok om Knappen, men ikke om at skulde give 3 skilling for den. Dog fik jeg Lov til at købe 6 af dem. Da jeg kom hjem syede Moder dem i min Trøie. Om Aftenen prøvede jeg Buxer, Vest og Trøie, som nu vare færdige.
- Søndag 4. Carl Petersen var her. Gaaet til Freerslev Kirke med Moder og Branth. Da jeg kom hjem gik jeg et Ærinde for Moder til Dumreichers med en Pakke. Jeg blev der en time og gik med det samme op at se Exellentæntrens (Exellencens) Statue, som for lidt siden var ankommet fra Kjøbenhavn. Fritz fulgte mig hjem og blev her til Kl. 4. Da kjørte vi til Sophiendal for at gratulere i Anledning af Emilie Thomsens og Christian Sørensens Bryllup.

Efter at have været der ½ Time kørte vi til Freerslev i samme Anledning. I Haven var der en Stenhøj, et Vippebrædt, en Trappe til en høj Ask, hvor der var en Bænk. De unge legede om Aftenen alle slags Lege. Jeg havde min sidste nye Klædning paa. Achim kørte Hestene til Freerslev....

Tirsdag 6.

Onkel Schousboe, Onkel Peter med kone, Hansine, Elert, Hanne, Trine, Tante Jette, Louise, Tante Marie, Tante Trine og Marie Permin kom Kl. 12 i 3 Vogne. Senere kom Carl Permin og Nikolai Lassen fra Bregentved af. Efter at vi havde drukket Kaffe kørte vi til Festen paa Bregentved. Paa Veien mødte vi en stor Mængde Vogne og vi holdt ved Kudskens Huus og gik ind i Haven til Slottet. Baade Ellert og vi blev snart borte fra de andre og vi fandt dem først da Støtten blev afsløret, thi da vi vare krøbne op i et Træ saae Moder os, og vi bleve samlede igjen. Kort efter blev Joachim og jeg igjen borte. Da vi sad og saae paa et meget stort Tog, som gik op for at spise, kom en god ven af mig, som hed Jens og vi fulgtes ad. Det varede temmelig længe inden vi skildtes ad. Til sidst fandt vi Rasmus og nu fulgtes vi med ham. Imens vi gik med ham mødte vi baade Axel, Hans og Therese. Da vi gik forbi Havetrappen talte vi et par Ord med Exelentcen (Exellencen), som stod der. Endeligt traf vi Moder og de andre Kl. 4½ da vi skulde kjøre hjem og spise til Middag. Efter at dette var skeet, kørte vi alle igjen til samme Sted, som nu var oplyst af culeurte Lamper og Begfakler. Jeg fulgte nu hele tiden med Tante Marie og Marie Permin. nu var der en græsselig Trængsel. Midt i denne spændte 6 Bønder sig for Exelentcens

Vogn og trak ham lige til Havetrappen. Her kaldte Exelentcen een Henrik Jensen op og bad ham takke Bønderne derfor, hvilket han ogsaa lovede. Herefter samledes vi alle ved Statuen og kørte hjem i +++

Saaledes endte denne navnkundige Dag til hvilken Magen maaske ikke hændes i mange paafølgende Aar.

Onsdag 7.

Plukket Æbler af til Onkel Schousboe, som nu skulde til Borup. Før end dette skete kastede vi alle i Stuen med Joachims Bold. Denne traf engang lige paa Onkel Schousboes Cigar saa at Ilden fløi omkring og Cigaren slukkede. Een anden gang traf den Branth lige paa Øret. Efter Middag reiste alle de andre, undtagen Onkel Peter og Tante Trine, som allerede igaar Aften reiste. Lavet et Kors af Bøg.

Torsdag 8.

Omlavet Korset og gjort det smukkere. Fritz Perret kom og blev en lille smule. Været til Gustav som havde fanget en blaa Smalnark, en sort Kuglebille o.f. Gustav, Line og Forvalter Viggo fulgte med hened.

Fredag 9.

Vi sang med Sørensen. I Skolen tegnede jeg et Slot og et Kors samt et Rektangel med Langstriber.

Løverdag 10.

Lavet noget Tømmer af Bøg. Hans lovede at flette mig en Pidsk for en Sukkerpære. Rebet fik jeg af Fader.

Søndag 11.

Gaaet op til Hasle med en Krands til den lille Broders Grav, hvis Fødselsdag det var. Med det samme gik vi op til Cathrine og Anne Margrethe og bad at hjælpe os at vadske paa Tirsdag. Den ene lovede det strax men den anden var ude at pille Ax. Da vi paa Hjemtouren naaede Spekhøkeren blev jeg der. Gustav gav mig en meget sjelden Kuglebille. Line fulgte med mig hjem og jeg igjen hen til Line. Christian og Emil var her, da jeg kom hjem og Christian gav os en grøn Smalnark for nogle Æbler. Jeg læste noget i

Erik Menveds Barndom. Niels Pedersens Søn var her tillige med ham selv og de gjorde Karlekammeret istand. Bünger og Nielsen vare her om Eftermiddagen.....

- Mandag 12. Faaet et Glas til mine Insecter af Moder. Marie bygede (bryggede) og vadskerkonerne kom. Ellers passerede der intet.
- Tirsdag 13. Marie, Anne, Cathrine og Anne Margrethe vadskede og skyllede Tøi. Fader reiste til Tryggevælde og andre Steder med Bünger. Fundet Achims store Bold og lavet Løier med Achim. Moder købte Hans's Kyllinger, der alle vare meget tamme. Hjulpet Ane at plukke Æbler af.
- Onsdag 14. Jeg hjalp Hans at rense Stenge (Stænge) og at slæbe Braadtuer. Derpaa lavede jeg og Achim et Stillats af Brædder foran Havrestakken for at Ænderne ikke skal bore sig ind i Stakken og æde Havre, hvilket de pleie vant at gjøre. Herefter hjalp jeg Ane at pille røde Caviller af. Melsted kom og jeg spillede Kort med Rasmus, Hans, Anders og Hans Pedersen. Fanget en Larve....
- Torsdag 15. Da jeg var opstaaet af Køien saae jeg at een af mine Larver havde indspundet sig. Kl. 9³/₄ blev vi fri fra Skolen fordi Branth, Moder og Fader skulde til Alters. Denne Tid benyttede vi til at gaae til en Dam ved Killeries Skoven hvor vi fandt en Mængde Dammuslinger. Paa Veien hjem fandt vi en bruun Rovbille og en lille Kuglebille, samt en guulstreget Larve paa et Skræppeblad. Hans's Kyllinger er som sagt meget tamme og jeg lod dem æde Skaaning af min Haand. Secretairen kom her og Fader fulgte med ham til Bregentved for at hente Moder som var der. Tegnet en Dukkeorm af siddende paa et Serinblad...
- Fredag 16. Stærk Regn, Torden og Blæst, hvorfor der blæste en Mængde Pærer og Æbler ned. Hans slingede Achims Pidsk færdig. Jeg tegnede 2 Billeder i den Bog, Therese havde givet mig den 21. Juni. Vi var ovre at synge med Sørensen. Der blev for første Gang lagt i Havestuekakkelovnen...
- Løverdag 17. Tegnet 2 Billeder i min Bog. Hans fik min Pidsk færdig og jeg byttede med Joachim. Været til Gustav og der fandt jeg en Larve....
- Søndag 18. Været til Freerslev Kirke med Moder. Ellers pillede jeg hele Dagen Æbler af med Lars. Vi fik pillet 5 Træer af, nemlig, et Kaveltræ, 3 Gravenstentræer og et Sommeræbletræ. Branth var gaaet til Vesteregede Bakke og til Planteur Jacobsen.
- Mandag 19. Kjørt til Smedie og Bødker med Anders. Jeg kørte Hestene næsten hele Veien. Redet ud i Marken paa den lille Hoppe ogsaa med Anders. Bergmann var her. Seet i Branth's Mikroskop. Vi fik Dammuslinger til Aften.
- Tirsdag 20. Gaaet til Melsteds med Moder. Fader var paa Thurebyholm, Jomfruens Egede og flere Stæder. Han medbragte nogle Vindruer.
- Onsdag 21. Gaaet til Bregentved med Branth om Eftermiddagen. Efter at have beset Statuen, spiste vi nogle Brombær paa Veien. Derefter gik vi til Gabel Sø og Gabel Sieg, hvor vi fandt adskillige Ting. I Skoven fandt vi en meget sjelden Svamp med Pigge paa Undersiden, tilligemed nogle andre Svampe. men det bedste jeg erhvervede mig var 2 sjeldne blegrøde Kuglebiller, hvilke jeg fandt paa et Græsstraa....

- Torsdag 22. I min Retskrivningsbog skrev jeg en Historie om den mægtige Bjergaand Rübefahl fra Riesenbebirge paa Skolen. Sammesteds tegnede jeg nogle Figurer fyldte med Streger. Jeg slog de nederste Stylteklapper høiere op.
- Fredag 23. Peer Olsen kom og hukkede Tømer til Kostalden til. Været lidt til Gustav. Fundet min gamle Flitsbue og Piil. Jeg fik et par Æbler, som Ane havde glemt at tage ned.
- Løverdag 24. Kjørt til Roeskilde med Moder og Joachim. I Kjøge bedede vi 1 Time hos Carl Hansen, hvor vi drak Kaffe. Paa Veien til Kjøge mødte vi et Kompagni Soldater, og paa Veien fra Kjøge til Roeskilde kjørte vi igennem 3 Landsbyer nemlig Søllerød, Haudrup og Snolleløv, paa hvilken sidste der var bygget et Jagtagelsessted for Astronomere. Da vi ankom til Roeskilde saae vi Onkel Niels's lille Pige, Anna som nu var 1½ Aar gammel. Vi logerede i Onkel Niels's Gjestekammer.
- Søndag 25. Fulgt med Onkel Niels's Pige, Bothilde hen til Linhardts til Peter og Christian. Jeg fik Christians Insecter at see og baade han og Peter fulgte med hjem til Onkel Niels. Gaaet i Roeskilde Domkirke med dem og der saae vi Kongernes og andre berømte Mænds Ligkister. Om Eftermiddagen kom 2 Jomfru Pederser og Maddam Dübiger og med dem og de andre kjørte vi til Ledreborg Skov og drak Kaffe der. Vi saae ogsaa en stor Samling af Fugle og Ledreborg Capel.
- Mandag 26. Udrettet vore Ærinder i Byen. Jeg og Achim købte et Forstørrelsesglas til 3 Mark. Kjørt hjem Kl. 2 efter at vi først havde besøgt Maddam Jensen, der var een af Moders Slægtninge. Vi bedede i Herfølge, hvor vi besøgte Carl, Onkel Mads, Tante Sophie og Andre.
- Tirsdag 27. Peer Olsen lavede noget af Kostalden. Havde faaet at vide at Vilhelm Thomsen paa Sophiendal var død i Mandags. Therese kom hjem fra Kjøbenhavn.
- Onsdag 28. Fader var ude at kjøre med Exelencen. Var lidt oppe i Kroen. Moder købte et par Kasser til at sende Frugt i.
- Torsdag 29. Der blev pillet Æbler af nemlig Prindsesseæbler og Valæbler. Christian og Gustav kom. Lavet en Slynge. Qvæget kom for første Gang ind om Natten. Jeg sprang flere gange fra en høit oppe liggende Bjelke ned i Loen.
- Fredag 30. Hjulpet til at pille Æbler af. Fader var paa Sophiendal. Om aftenen spillede jeg Kort med Folkene.

Oktober 1859

- Løverdag den første Branth og Jørgensen vare til Vilhelm Thomsens Begravelse, hvorfor vi fik fri fra Kl. 10 af. Fra denne Tid var jeg til Christian og vi knebe nogle Søm og Kramper ud.
- Søndag 2. Therese var her med Valdemar. Vi plukkede Æbler og vare lidt oppe til Gustav.
- Mandag 3. Fader var ude at kjøre med Exelencen.

- Tirsdag 4. Gjort Bekjendtskab med et par Drengene fra Frersløv. Fader var ogsaa ude at kjøre med Exelencen.
- O. 5. Faaet en istykkeret gammel Servante af Moder. Lavet den noget istand. Drengene fra Freeslev vare her. Skrevet noget af af min Dagbog.
- To. 6. Kongens Geburtstag. Lavet Servanten istand og pakket en del af vort Skramleri deri. Jomfru Larsen og Sørensen vare med til et Bal i Kroen.
- Fredag 7. Sadelmager Einersen fra Nestved kom for at lave vore Sophaer og Lændestole o.f.t. istand. Kl. 4 $\frac{3}{4}$ kom en lille Seddel til mig fra Therese, hvorpaa der stod at Joachim og jeg skulde følge med Moder og Fader op til Hasle Præstegaard i Aften, hvilket vi ogsaa gjorde. Det vi bestilte var især at spille Kort, synge og sludre.
- Lø 8. Einersen red til Nestved Kl. 8 Morgen efter nogle Fjedre til Sophaen. Han kom igjen om Aftenen Kl. 8.
- Sø. 9. Lavet noget paa Masterne til Dannebrog og Hans gav os 4 Æselshoveder (oval klods af træ ell. staalet med to huller) til samme. Kjørt til Becks Mølle med Rasmus og faaet nogle Gryn. Da vi ankom hjem var Axel der og vi legede med ham. Da han gik hjem fulgte vi ham til Bregentved.
- Mandag 10. Staaet op Kl. 5 6 og drevet Qvæg ud med Hans. Lavet Bugspydet paa Dannebrog. Faaet al Frugten nedpillet. Hentet Qvæget med Hans hjem til Malkning. Einersen var til Høstgilde i Kroen.
- Ons. 12. Staaet op Kl. 7 og drevet Qvæg ud med Hans. Paa Veien fandt jeg to ægte Championer, hvilke jeg gav Moder. Om Middagen kom de, der havde hjulpet os at høste og der blev Høstgilde. Frederik Havemand spillede og Dandsen gik for sig. Christian, Emil, Mads Hurrads og Christian fra Frerslev kom. Vi kom først op at slaas med de tre første "Skaftegnare" og derpaa kom Skomagerens Christian til at brække den ene Stylte over. Derpaa dandsede jeg uafbrudt fra Kl. 7 til 9....
- To. 13. Fundet 1 meget stor Prindsesseæble tilligemed nogle andre nedfaldne. Veiet Salt med Hans i Baggaarden....
- Fr. 14. Slagtet et Sviin. Achim til Plougs med Anders. Jomfru Jensen var her om Aftenen.
- Lørdag 15. Faaet Pølse til Middag. Redet baade ud og hjem i Marken med Rasmus. Jeg var til Gustav og han igjen hernede. Hjulpet Hans med at sysle.
- Sø. 16. Kongerslev og Branddirectair Mathiasen kom og blev til Kl. 5 $\frac{1}{2}$. Skrevet meget af i en Dagbog, som Sørensen lavede. Været ude at drive Qvæg hjem og vandet den lille Hoppe.
- Mandag 17. Rystet Valnødderne af Træerne. Skrevet lidt af, af min Dagbog. Melsted og hans kone kom om Aftenen. Havestuen blev til Spisestuen.
- Ti. 18. Faaet Bud om den gamle Md. Henriksens død. Nielsen kom om Aftenen og bekræftede det. Skrevet noget af min Dagbog af. Læst noget i "Bondekrigen". Hjulpet Hans med at sysle.....

- On. 19. Da Branth skulde til Barnedaab hos Huuses, fik vi hele Eftermiddagen fri. I denne Tid gik jeg op til Præstegaarden med nogle Dametidender fra Moder. Jeg maatte have blevet der i 2 Timer, men da Therese ikke var hjemme, gik jeg strax hjem. Kjørt hjem fra Marken med Folkene.
- To. 20. Gustav var her lidt. Hjulpet Hans med at sysle. Der kom et Brev fra Therese, hvori hun bad Joachim og mig til Søndag. Skrevet noget af, af min Dagbog.
- Fre. 20 Faders Been bleve ganske stive paa grund af en Byld; han kan derfor ikke gaae. Skrevet af, af min Dagbog i den nye....
- Lø. 22. Agerskov og hans Søn fra Gamle Lellinge-Gaard kom. Doctoren kom og skar hul paa Bylden. Melsted kom. Været oppe at synge med Sørensen. Spillet Kort med Folkene. Fader maatte ligge hele Dagen. Skrevet hele min Dagbog af i den nye.
- Sø. 23 Branth reiste til Kjøbenhavn tilligemed Karen. Gaaet op til Præstegaarden Med Joachim. Valdemar var der og vi legede med ham. Seet paa at Jørgen Larsen og en anden mand gravede Md. Henriksens Grav. Beset Kirken. Gaaet hjem Kl. 6. Therese fulgte os et Stykke. Der var for første gang is paa Vandingen.
- Ma. 24. Branth kom igjen fra Hovedstaden, Kl. 11, hvorfor vi fik fri til Kl. 2. Drevet Qvæg hjem til Malkning. Moder var paa Bregentved og vi gik ud for at møde hende, hvilket vi ogsaa gjorde. Fader kom op ad Sengen. Slagtet en Bede, som var meget fed.
- Ti. 25. Branth og Jørgensen vare til Md. Henriksens Begravelse, hvorfor vi fik fri fra Kl. 11½. Været til Gustav og givet ham en Kurv fuld af Æbler, hvilke vi fik af Moder, thi det var hans Geburtsdag. Været ovre at synge med Sørensen. Therese sendte mig min Botaniseerkasse og et lille Brev.
- On. 26. Der var 35 Ord i min engelske Glosebog. Gustav kom. Brukket min Pigkjep. Therese sendte mig min Lommebog og en Seddel. Bünger og Andersen kom. Tegnet den sydvestlige Længe af Statafgaard af i min Lommebog.....
- To. 27. Støbt Lys. Gustav var her. Laant Allens Danmarkshistorie af Lorensen.
- Fr.28. Branth gav mig en Cigarkasse. Lavet min Pigkjep. Jeg fik et daarligt Øje af noget Støv, som kom derind. Gustav var her med nogle Drengene fra Freerslev. Fader var paa Bregnetved. Faaet min Retskrivningsbog fuld.
- Lø. 29 Kjørt over til Doctoren med Sørensen. Doctoren tog noget ud af Øjet, saa at jeg nu slet ikke kan mærke at Øjet var daarligt. Gustav kom. Vandet en af de gamle Hopper. Sunget med Sørensen. Om Aftenen skrev jeg den 6. te September af i min Lommebog.
- Sø. 30. Therese kom Kl. 9 med sin Lomme- og Dagbog. Efterat jeg havde beseet de sidste Tegninger, som hun havde tegnet i Lommebogen, lavede vi paa "Dannebrog". Derpaa spillede vi Kort og da Moder kjørte til Kirke, gik vi ned til Østerskovs Bro og tog nogle Prospekter af Skoven og Broen, men nu begyndte det at regne, hvorfor vi begav os hjem. Imidlertid var Carl

Stabel fra Thureby med de to smaae Grever, Vilhelm og Frederik kommet, og vi legede "Tampen brænder", samt viste dem Insecterne og Larverne. Efter ½ Times Forløb gik de igjen. Kl. 4 kjørte Therese hjem med Christian, som havde hentet Kalvekudsketøi. Nu læste jeg i Allens Danmarkshistorie og tegnede derpaa et Billede i min Lommebog

Md. 31 Gustav kom. Niels Pedersens 9-aarige Søn kom med en Skattebog og blev her lidt. Vandet een af de gamle Hopper. Tegnet alleslags Væsener nedenunder Touren til "Dammen til Killerierskoven", hvilken jeg ogsaa fuldførte.

November 1859

Ti. 1. Det var Regn, Slud og Kulde og overhovedet et yderst stygt Veir. Folkene og Pigerne bleve lønnede. Karen Marie reiste og en ny Lillepige, Kristine, som er Hørberederens Datter, kom. Været ovre at synge. Skrevet noget af "Beskrivelse over forskjellige Mosarter" i min Lommebog.

Ons. 2 Skrevet den af mig igaard paabegyndte Historie "Om nogle Mosser" i min Dagbog. Slaaet nogle Steen istykker med Jern=Skovhammeren, hvilke vi mackadamisere med. Faet et Par nye Benklæder af Moder og prøvet dem.

Torsdag 3. Slaaet Steen næsten hele vor Fritid. Der var især to smukke Steen, som vi fik knekket Halsen paa, nemlig een som bestod af Glimmer og Qvarts, og en ganske krystalrød Steen, som bestod af Feldspat. Vi fik ogsaa tilhugget et Steenkile, hvilken vi slibede noget. Skrevet "Et Eventyr" af i min Lommebog.

Fr. 4. Vi slog ogsaa Steen den meste Tid af Dagen og opstablede dem. Om Aftenen spillede jeg "Sjavs" med Folkene.....

Lø. 5. Det var Regn, Slud og Blæst og hele Dagen et meget stygt Veir. Alligevel fik vi dog nogle slagne Steen ind i +++=Hytten, hvor de i Vinter skulde tjene som Gulv. Været ovre at synge med Sørensen. Nielsen kom om Aftenen. Læst noget i Allens Danmarkshistorie....

Sø. 6. Ordnet mine Insecter. Smeltet Vox og kommet det i min Cigarkasse, som jeg den 28.ende October havde faet af Branth. Therese kom Kl. 9. Først gjennemsaae vi hverandres Lommebog og tegnede eller rettede lidt i dem. Det regnede meget stærkt, hvorfor vi slet ikke kom ud. Nu kom Pastor Schjøtz for at hente Therese igjen, men ved "Overtalelser og Bønner" fik hun dog Lov til at blive til Aften, imod at Fader skulde kjøre hende hjem. Nu spilte vi Kort og tegnede noget i min Lommebog. Skrevet noget af, af "Mettes fare," thi jeg laante Therese's Lommebog af hende. Therese kjørte Kl. 8½.

Md. 7. Slagtet den tossede Ko. Flyttet Havetrappen ind i Brykkerset. Skrevet en hel Deel af Mettes fare i min Lommebog og chatteret et Billede i samme. Branth red til Kongsted, hvorfor vi fik en halv Time fri om Eftermiddagen. Pigerne pillede Tælde af koen. Der kom en Skærsliber.

Ti. 8 Veiet Koen, som veiede 21 L \bar{w} og 8 \bar{w} . Kjørt op til Præstens (hvortil vi allerede var bedt i Søndags) med Moder og Achim Kl. 6 Aften. Büngers vare der tilligemed Fr. Blom, Fr. Barfoed og Jmf. Schøtz. Efterat have beseet Lomme- og Dagbøgerne saae jeg Thereses Mappe igjennem

medens de andre tegnede. Nu begyndte vi at spille "Bruus" og derefter sang vi. Jeg laante Thereses Opskrift af "Maaneformørkelsen den 27.ende Februar", min gamle Dagbog og hendes nye Dagbog imod at hun beholdt min Lommebog. Vi kørte kl. 9¾....

- On. 9. Achim tegnede nogle Dyr efter sin "Naturhistorie paa Vers" af Nissen. Været ovre at synge med Sørensen. Sørensens Fader og Onkel, samt en Lærer Winther ved Høiskolen paa Hindholm og een af dennes Elever, Christian Larsen, kom Kl. 5½ og bleve til Kl. 8. Jeg viste Christian mine Insecter. Folkene ruttede (gammelt ord for at fejre Mortensgilde) Mortensgilde, da vi skulde vadske imorgen, som er den rigtige Mortensdag. Det begyndte at snee. Der stod i Berlingske Tidende en Beskrivelse over Overhofmarchal Levezau (Levetzau) levnet, da han nyligt er død. Tabt en Tand. Spillet "Sjavs" med Folkene. Der kom et Badekar.
- To. 10. Faaet en ny Dagbog og skrevet noget af i den. Joachim og jeg fik hver en nye Hat. Fader var i Bad og vi kom ogsaa deri. Jeg begyndte at skrive een af mine gamle dagbøger af. Pastor Schjøtz kom. Vadsket Tøi.
- Fr. 11. Rodet op i den gamle Servante, hvor jeg fandt min ældste dagbog, nogle Breve som Fader 1820 - 21 har skrevet til sine Sødskende, to gamle breve fra Therese og andre Ting. Været oppe hos Mahler med et Par af Faders Støvler og blevet der lidt. Therese sendte mig sin, Joachims og min Lommebog. Skrevet "Mettes Fare" færdig, hvorfor jeg skrev et Runebrev til Therese og lavede Lommebogen til at sende.
- Lø. 12. Faaet besørget Lommebogen og Brevet. Skrevet hele den gamle Dagbog af i den nye. Været ovre at synge med Sørensen. Bünger kom. Spillet et Spil "Rakker" med Folkene....
- Sø. 13. Gaaet over til Axel med Joachim. Jeg havde mine to Dagbøger, min Lommebog og mit Forstørrelsesglas med. Da Axel havde hoste, kom vi ikke ud. Først spillede vi Kort, og da Md. Huus, Pastor Huus og fru Mollerup kom fra Kirke, saae Axel mine Dagbøger igjennem. Nu spillede vi Whist og derpaa tegnede jeg Olstrup Præstegaards Stuelænge af, og gav Axel Billedet. Jeg fik et Mosaix, hvorpaa der havde været 259 Kjerner, nu var der kun 150. da de øvrige vare plukkede af. Kl. 5 gik vi hjem; ved Bregentved mødte vi Hans, som fulgte med os hjem. Imidlertid var Lorentzen med Cathrine og Præstens Therese og Manlia komne. Vi saae den meste Tid paa min Insectsamling og spillede "Brus". De kørte Kl. 10
- Ma. 14. Bünger og Fr. Blom kom Kl. 5 og kørte Kl. 10. Seet paa at Folkene spillede Kort.
- Ti. 15. Vi læste for første gang iaar ved Lys paa Skolen. Været ovre at synge. "Rosen blusser alt i Danas Have" og "Kung Carl den unge Hjelte (Hjälte)" med Sørensen.
- On. 16. Staaet tidligt op og spist Melkebrød med Folkene. Doctoren kom og var nede til Freersløv for at see paa Christoffer Frederiksen, som har Nyrebetændelse. Fader var paa Holtegaarden med Lorentzen. Var til Gustav og seet en Skolopender, et meget langt Tusindbeen, og en Flyvefisk, som Skomageren, der havde faaet en Svend, havde i Spiritus. Spillet Kort med Hans.

- To. 17. Forvalter Vahl fra Thurebyholm kom. Fader og Moder vare til Marie Jensen for at gratulere i Anledning af hendes Forlovelse med Rasmussen. Spillet "Sjavs" med Folkene.
- Fr. 18. Været ude at spadserere med Fader, Moder og Branth. Der kom Runebrev fra Therese.
- Lø. 19. Staaet op Kl. 6 og været med da Folkene kjørte Vand. Været ovre at synge. Achim gjennemsaae min Mapped. Skrevet Runebrev til Therese.
- Sø. 20. Quistgaard kom her, spiste Frokost, og gik til Sophiendal. Nu red jeg til Apotheket for at hente Draaber til Fader med Anders og Joachim. Jeg red paa den nærmer af de Gamle og holdt mig bestandigt et godt Stykke foran de andre. Jeg gik ind paa Apotheket men det varede en god Time inden Clausen fik mig expedert. Nu red vi omkring ad Frosteleddet og Smedien, hvor vi mødte Cathrine Lorentzen, og hjem. Gaaet til Gustav som lovede at besørgere mit Runebrev. Mahler laante mig et Runealphabet, som var samlet af afdøde Provst Baier. Kjørt op til Sophiendal med vor Vogn, der skulde bringe Kalvekudsketoi dertil. Vi blev bedt at komme ind, hvilket vi gjorde. Quistgaard var der og efter at have nydt lidt Skinke og Smørrebrød kjørte han os til Statafgaarden. Imidlertid vare Jmf. Hansen og Jmf. Jensen (tilkommende Fru Rasmussen) kommen; senere kom Rasmussen. Jeg viste Marie Jensen mine Insecter og derpaa blev der holdt Maaltid. Nu sang alle vi Unge og nippede en Gang imellem til lidt Viin, lidt Kage og lidt Frugt. Maries og Rasmussens Skaal blev udbragt.
- Ma.21. Det frøs stærkt. Sendt Runealphabetet tilbage efterat have skrevet samme af. Leget med Gustav ved Vandingen. Branth og Jørgensen gik til Olstrup, og Jomfru Hansen og Jomfru Jensen gik op til Holtehuset, saa vi var meget faa hjemme at spise til Aften. Spadseret lidt omkring mellem Kroen og Peer Olsens med Christian og Gustav og talt om allehaande Ting.
- Ti. 22. Folkene begyndte at flytte Byg=Stakken ind, og der blev fanget mange Muus. Anders gav mig et meget bedre Pigkjeppeskaft end det forrige; han satte ogsaa Piggen og Ringen paa det. Faaet en Pigkjeppering af Achim i stedet for en Anden, som ikke egnede sig til dette Brug. Isen kunde næsten bære. Været ovre at synge. Faaet at vide, at Maans, den tammeste, den hengiveneste meest elskede og raskeste af vore Katte i Efteraaret var blevet fundet død af Hans. Dumreicher med Sophie Dumreicher kom om Aftenen. Jensen kom.
- On. 23. Stakken blev heelt flyttet ind. En lille tam, hvidbroget Kat viiste sig særdeles dygtig til at fange Muus. Været ½ Time hos Gustav og opfisket nogle store Stykker Iis, hvilke vi stillede paa Kant og kastede til Maals efter dem; Gustav ramte hver Gang. Iisen kunde næsten bære, og vi turde endog gaa lidt ud paa den. Gustav var her. Büngrer kom. Faaet en Bog af Fader til at skrive Sange op i. Skrevet "Hvor Bølgen larmer høit fra Sø" og "En deilig ung Ridder" o.s.v. op deri.
- To. 24. Niels Pedersen kom og gjorde Kakkellovnene rene. Det var Tøveir. Slæbt Braadtner med Anders til Beistalden. Skrevet noget af "Rosen blusser alt i Danas Have" i min Sangbog. Nielsen kom. Branth red til Thureby, hvorved vi fik fri ¼ Time om Eftermiddagen.
- Fr. 25. Faaet fri hele Eftermiddagen, ved at kjøre til Alslev Gaarden med Fader,

Moder, Branth og Achim. Jeg sad udenpaa derhen, men det var koldt og Hænderne blev Valne. Da vi kom dertil var blot Md. Nyholm hjemme, thi Nyholm var paa Thurebyholm. Beseet de nysopførte Bygninger paa Gaarden, og Svinestalden var saa smukt og renligt, som jeg aldrig har seet et før. Nu saae vi Dagligstuen, som var dobbel saa stor som et almindeligt Værelse. I denne spillede vi Domino og Kort. Kjørt hjem Kl. 9 og kommet hjem Kl. 11.

- Lø. 26. Skrevet en Beskrivelse af min Tour til Ledreborg d: 25. September s. A. paa Skolen i min Retskrivningsbog. Været lidt til Kroen om Middagen, da der var Auction. Igjen været der om Eftermiddagen og gaaet ind i Salen, hvor Mændene sad. Kjøbt for 6 Skilling Slikkerier. Da jeg gik hjem, mødte jeg Hans, som siden fortalte, at han blev overrasket af en fuld Mand, der vilde op af Grøften, hvori han (var) dumpet ned. Sunget med Sørensen.
- Sø. 27. Kjørt til Mølle med Anders. Fader og Moder kjørte til Kirken i Ulsø og til Huus's. Gustav kom. Præsten kom da ind i Gaarden og bad os om at følge op til Therese med ham. Dette gjorde vi, efterat i største Hast at have klædt os lidt om, og jeg fik kun Tid til at tage mine Dagbøger med. Valdemar var der. Vi var først nede at see til Mette og plukke Grene til den. Pillet Hyben, som vare godt modne. Nu kom Møller Schjøtz og hans Datter Marie fra Helsted Mølle. Valdemar gik Kl. 4½ og Therese, Joachim og jeg fulgte ham et godt Stykke paa Vei. Jeg vilde hjem, men da Joachim ikke vilde gaae hjem, blev vi der. Spillet Vhist og Brus. Spiist noget Smørrebrød. Nu kom Hans og hentede os. Paa Hjemveien saae vi et lyst Skjær paa Himlen, og da man undertiden kunde see Flammer, er det sandsynligt en Ildebrand. Den blev seet i Nordvest. Moder og Fader vare til Lorentzens. Achim begyndte at føre Dagbog.
- Ma. 28. Begyndt at bygge en Støtte af Steen og Leer i Baggaarden.
- Ti. 29. Da Branth var paa Vemmetofte til Convent hos Pastor Brask fik vi hele Dagen fri. Vi bestræbte os meget paa at lave "Dannebrog", men det vilde paa ingen Maade lykkes. Skrevet Brev til Therese med tydsk Udskrift. Gaaet til Kroen og faaet det besørget. Med det samme saae jeg paa at Spekhøkerens Marie brykkede Øl, og Gustav viste mig sine Insecter. Han fulgte med hened og vi hentede Leer, murede paa Støtten og saae paa at Rasmus og Anders hentede Vand. Fader krævede skatter og fik over 4000 Rd....
- On. 30. Gustav kom og vi kjørte Steen og Leer (fra Abrahams Leergrav) til Støtten, paa hvilken vi baade om Formiddagen og om Eftermiddagen murede, saa at den blev 1 Alen høi. Kogt en Skrubtudse og undersøgt den paa Skolen. Vi saae ogsaa i Branths Forstørrelsesglas hvorledes Blodet strømmede i Svømmehinderne. Sunget med Sørensen. Om Aftenen seet paa at Folkene spillede Sjavs...

December 1859

- To. 1. Da det frøs temmelig stærkt kunde vi ikke arbejde paa Støtten. Jeg stod op Kl. 6½. Rasmus slog Gulvtæppet paa i Dagligstuen.
- Fr. 2. Det frøs 6 Gr. om Natten, saa at Isen kunde bære. Været paa Mergelgraven i Hovmarken. Om Eftermiddagen var jeg paa Hans

Sørensens Vanding. Fader var paa Thinget. Begyndt at tegne paa det nye Vilenpapir (Velinpapir er glat papir, der blev anvendt til trykning af eksklusive bøger) i min Tegnebog, i hvilken jeg tegnede mange Figurer. Det nye Papir huede mig meget godt.

- Lø. 3. Da det frøs 8 Gr. om Natten og 5 om Eftermiddagen var Isen ganske sikker. Været paa Vandingen bag Haven med Pigkjep og faaet Sørensen til at løbe paa Skøjter med os paa Grænsevandinge til Christen Christensens Mark baade om Formiddagen og om Eftermiddagen, saa at jeg blev stiv i Benene. Joachim og jeg skulde fange Sørensen.
- Sø. 4. Det frøs kun 2 Gr., men Isen var dog næsten 3 Tommer tyk. Gaaet til Hasle Kirke med Moder, og Valdemar fulgte med os hjem, efterat have drukket Kaffe i Præstegaarden. Moder bad Therese til næste Søndag. Efter at have faaet Grynsuppe og Gaasesteg til Middag, gik vi ud paa den store og glatte Mergelgrav ved Hovmarken, hvor Sørensen ogsaa kom og løb paa Skøjter. Vi skulde fange ham, men kunde yderst sjældent. Jeg opfandt at man ved at skuppe sig baglens (naturlig med Pigkjep) næsten kunde komme dobbelt saa hurtigt afsted, som paa den rigtige Maade. Valdemar faldt adskillige Gange, og den 3 Tommer tykke Iis var nær ved at synke med ham under Legemets Vægt, thi det buldrede nede i Afgrunden. Jeg faldt 2 Gange. Nu gik Valdemar hjem og jeg fulgte ham omtrent Halvveien til Kirken. Jeg mødte nemlig Hans, som havde købt 18 Jernkramper i Smedien og med ham gik jeg hjem. Skrevet: "Rosen blusser alt i Danas Have" og en anden Sang op i min Sangbog.
- Ma. 5. Det frøs 5 Gr. og dertil blæste og sneede det saa stærkt at der kom Snedriver. Fader reiste til Juellinge for at kræve Skatter der. Slaget en Bede. Folkene flyttede Havrestakken ind paa Stænet. Købte et Nøgle tyndt Seglgarn. Peder Olsen kom med 2 Knive, som han havde sat Skafter paa.
- Ti. 6. Det tøde stærkt, men det skadede ikke Isen noget; Sneen var dog næsten tøet op; Gustav kom og vi sloges med Sneebolde. Jeg var imod ham og Achim, men ved den førstes Feighed og ved at Rasmus engang slog Gustav lige i Ryggen med en Sneebold, løb han hylende derfra, og derved seirede jeg. Tækkemanden fra Terslev kom og satte det øverste af Tagene istand. Hans gik til Thureby efter en af Vahl lovet Hundehvalp: Den var omtrent 2 Maaneder gammel og dens Rynker paa Næsen spaaede at den vilde blive meget stor og svær. Den hørte til Bulbiderracen og var ganske rødguul. Da den ikke havde Navn, kaldte vi den Hektor. Havt megen Løier med den i Borgerstuen, hvor den var og løb omkring. Moder gik til Büngers og Rasmus hentede hende Kl. 8½. Nielsen var her lidt. Jomfru Hansen kom. Spillet "Rakker" med Hans. Sunget i Havestuen med Sørensen.
- On. 7. Begyndt paa en ny Skriversbog, som Sørensen i Forgaars lavede til mig. Leget med Hector som herefter skal ligge i Reisestalden om Natten. Gustav og Viggo kom her og saae paa Hector, som er en pudserlig lille Hund. Laant "Frithjofs saga" (af Esaias Tegnér 1825) af Branth. Skrevet "Heimskringla's panne" af i min Sangbog, givet den tilbage om Aftenen. Skrevet et brev til Therese og sat 2 gamle Frimerker derpaa.
- To. 8. Jeg havde lært alle mine Lexier i Forhaanden, hvorved jeg fik det meget nemt. Der kom en Mand med alle slags Galanterivarer og af disse købte

Moder en Tandbørste og et stykke Cocossæbe til os. Gustav kom lidt. Fader kom fra Juellinge af, han havde faaet 23.000 Rd. indkrævet. Skreven "Vi er et Folk o.s.v." af i min Sangbog. Jeg havde Snue, dog ikke saa slem som igaar. Spillet Kort med Folkene.

- Fr. 9. Jeg havde medens Fader krævede Skatter herhjemme faaet en Kobbermynt, som han havde faaet imellem Skatterne. Paa den ene Side sad en Mand, som var støbt deri og spillede Kort; paa den anden Side var Dronning Victoria afstøbt; paa den første Side var Omskriften KEEP YOUR TEMPER (d.e. vær ved godt Humour?) paa den anden "VICTORIA REGINA" (d.e. Dronning Victoria). Denne fik Gustav i stedet for sin blaa Smalnark, som jeg nu prydede min Insectkasse med. Justitsraadens Skriver, som hed Jørgensen, kom og red med Sørensen til Skovauktion.
- Lø. 10. Der blev bagt en Mængde Kager og Hvedebrød til i Morgen. Set min Mappe igjennem. Tegnet et Billede af en Ræv, som løber henimod et Huus paa et rimpet Stykke Conceptpapir. En Banke og et høit Træ seet i Baggrunden.
- Sø. 11. Det var Faders og Pastor Thaning (Thanning), Lyderslevs 54.nde Fødselsdag. Det frøs 3 - 4 Gr. om Morgenen og Isen kunde igjen bære. Vi var lidt ude paa Vandingen bag Haven og havde Hektor med. Denne 2 maaneder gamle Hund gjorde Gustav skammeligt til Nar, idet den endog kunde løbe paa Isen og den 9 Aar gamle Knegt Gustav, som hverken er vant til at sidde ved den varme Kakkellovn og eiheller forfinet har den største Afsky for Iisen og tør ikke krybe paa alle fire henad den. Vi skulde være i Kammeret, da der kom en hel del Fremmede og alle vore Kunsts Mysterier kom derind. Kl. 11 kom Jomfru Jensen og hjalp Moder med at rette an for Gjesterne. Disse kom ogsaa; Der var: Bünger, Md. Bünger, Fr. Blom, Lorentzen, Md. Lorentzen, Nyholm med kone, Pastor Schjøtz med kone og Therese, Pastor Sørensen med sin ældste Datter og Bergmann. Nyholm havde en Frederiksborg Hest for, og den udmærkede sig ved pludselige Forandringer i Farven. Nu blev Maaltidet holdt og vi fik Kjødsuppe, Fisk, Andesteg med Syltetøi og Kartoffler til, Krandskage, Lagkage, Æblekage og Frugt. Da vi havde reist os fra Bordet, gik Therese, Joachim og jeg ind i vort Kammer og spillede kort, tegnede, saae paa Insecter, saae Mapperne igjennem og spiste Æbler o.s.v. Branth holdt Bibellæsning i Freerslev. Spillet 2 slags Spil hvori jeg bestandigt vandt. Kl. 11 kjørte de alle og jeg gik iseng 11½. Jeg sov i Sovekammeret i den store seng, som var blevet flyttet derind. Folkene fik et nyt Spil Kort.
- Ma. 12. Rasmus kjørte til Kjøge med 15.000 Rd. og Sæd. Pengene leverede han af paa Amtsstuen til Kongerslev og tog Sand paa hjem. Læst i Erik Menveds Barndom. Det frøs ogsaa og Isen kunde bære. Spillet "Søfegtning ved Sebastopol" med Moder og Achim, hvori jeg vandt begge Gange.
- Ti. 13. Gaaet op til Sophiendal efter et Par Skøiter, som Fader nu vilde give mig i Stedet for til Juul, da det var uvist om Isen kunde bære til denne Tid. Kalvekudskan, Hans Christian, havde nemlig i Løverdags sagt til Fader at han glemt at levere dem af, men at de nok laae i Kalvevognen. Vi havde Hektor med. Uheldigvis var Kalvekudskan borte og da Ingen vidste Noget om Sagen, maatte vi gaae med uforrettet Sag. Været ovre at synge med Sørensen. Læst i Hjorts Bog. Moder gav mig et Par Vanter.
- On. 14. Det frøs 6½ Gr. Hans gik til Sophiendal efter Skøiterne. Fader bandt noget tyndt Hyssing (fiskesnøre), som jeg havde i dem og viste mig dem. Jeg tog

dem for første Gang paa og hoppede lidt omkring paa dem. Sørensen løb lidt paa Skøiter og jeg kunde nogenlunde føre Benene paa den rigtige Maade. Fader sagde, at hans Skøiter var fine og toløbede, mine derimod kun enløbede. Men nu lagde jeg Mærke til at der var gaaet en stor Revne i Skøitetræet og derfor gik jeg med Sørensen op til Smedien; thi hans Skøitejern vare ganske løse. Lars troede ikke han kunde lave dem færdige før i Morgen Aften. Moder tog adskillige Ting og Bøger frem af det gamle Chatol, hvor de i lang Tid havde været gjemte (Beleiringsspil, "fire og tyve Fortællinger" en bog med Tavlebilleder i o.s.v.) Branth var til Præstens og havde en Bog med, som handlede om Olaf Tryggveson, hvilket Præsten vilde spørge om jeg ikke vilde læse den igjennem. Therese sendte mig min Sang- og Dagbog (1. Del).

- To. 15. Det frøs fremdeles temmelig stærkt. Om Middagen kom Fr. Blom og kjørte med Fader og Moder til Kjøbenhavn; jeg opskrev i Friquarteret alt det, som jeg vilde forære bort til Juul, hvilket Moder lovede at kjøbe. Hoppet lidt paa Isen ogsaa med det venstre Ben paa Skøiten. Læst meget i Bogen om Olaf Tryggvesons. Gaaet med til Lars Madsens med Sørensen, som havde glemt sine Handsker der. Frederiksen var dog oppe, og vi fik Handskerne, derfra gik vi hjem og tog nogle Dagblade med hvilke vi gik op til Hasle Skole til Jensens. Jeg fik Skøiterne i Smedien imod al Forventning. De vare alle 3 godt lavede, og om min var der slaet et tyndt Jern paa med 2 Kipsøm (d.e. ettømmesøm). Derfra gik vi til Skolen og sang lidt der. Marie lovede at sige til Therese om hun ikke paa Søndag vilde komme til os. Hun fulgte os ogsaa paa Vei til Kroen, hvor jeg kjøbte nogle Brystsukker. Nielsen kom. Branth gav os et Udvalg af alle slags Penne, da vort Forraad ganske var sluppet op.
- Fr. 16. Det frøs 9 Grader om Natten. Kl. 4 om Morgenen og 7 i Mørkningen. Jeg lærte at bruge begge Skøiterne og at bruge Benene paa den rigtige Maade. Været paa Vandingen ved Chr. Christensens Mark og der gledet paa Skøiter. Om eftermiddagen gik jeg med Sørensen og Achim ud paa Mergelgraven i Hovmarken, hvor Nielsen og Branth ogsaa vare lidt. Jeg kunde ogsaa der løbe ret godt paa Skøiterne, men Isen var paa mange Steder belagt med tilfrosne Blade. Da det var temmelig mørkt kunde jeg ikke godt undgaae disse farlige Steder, men faldt lidt derover. Kl. 6½ gik vi hjem. Kjøbt for 4 Skilling Hyssing til mine og Faders Skøjter, da de forrige vare pil raadne. Kjøbt for 1 Skilling Brystsukker.
- Lø 17. Staaet op Kl. 6¾ og løbet paa Skøiter paa Mergelgraven bag Abrahams til Kl: 8. Om Middagen viste jeg Rasmus og Hans at jeg nu kunde løbe taaleligt paa Skøiter. Om Eftermiddagen feiede jeg for Achim til Kl: 5 og derefter for Sørensen til Kl: 6½. Spillet Beleiringsspil med Sørensen og Rasmus, men jeg vandt kun faae Gange. Jomfru Hansen kom om Aftenen.
- Sø. 18. Feiet paa Skøiter om Morgenen. Præsten havde igaar været her og bedt os til idag, paa Grund af en Misforstaaelse. Dette gjorde vi Kl: 10, men ved Egetræet kom en Mand kjørende og med ham kjørte vi lige til Hasle. Ved Hans Sørensens Gaard kom Therese for at møde os, og hun kjørte med, saa jeg maatte ligge bag i Vognen. Spillet Kort og pillet Hyben. Gaaet ned paa en lille Vanding og gledet der. Seet Dagbøgerne og Lommebøgerne og flere Ting igjennem. Therese laante "De vaade Veie" af mig. Præsten var saa god at laane mig Bogen "Erik Menveds Fredløse". Faet Kundskab om at Frederiksborg Slot Natten mellem Fredag og Løvedag var gaaet op i Luerne. Fader og Moder kom fra Kjøbenhavn.

- Ma. 19. Moder viste mig en Deel af det, hun havde kjøbt i Kjøbenhavn blandt andet en Par Brillen, som hun vilde bruge. Det sneede og frøs haardt. Fader saae mig for første Gang løbe paa Skøiter. Læst meget i Bogen om Olaf Tryggvesons Saga. Døbt Hektor i Sneen og badet den dermed. Viberg var her og trykkede en meget stor Kloe, som voldte Ferdig (vagthunden) megen Smerte, af ham.
- Ti. 20. Slaget et Sviin. Faaet hele Eftermiddagen fri ved at Branth Fader og Moder kjørte til Pastor Sørensens Geburtsdag. Isen var meget over et Qvarter tyk, da det frøs om Natten og Morgenen 10½ Grad. Gaaet ned til Bregentved med Sørensen og feiet paa Skøiterne paa Kanalerne. Derfra gik vi til Boeck og fulgte hjem med Jørgensen, som var der. Sørensen kjøbte for 4 skilling Hyssing til mig, da han havde brugt det forrige for mine Penge. Endvidere kjøbte han for 2 Skilling Brystsukker og delte det mellem sig selv, Jørgensen og mig.
- On. 21. Faaet Pølse til Middag. Det frøs 5 - 6°, men det blæste stygt. Sørensen var paa Skovauktion med Justitsraadens Jørgensen. Faaet 2 Gjæs fra Lars Madsen. Branth gik til Olstrup. (Her boede Pastor Huus)
- To. 22. Branth kom først hjem Kl. 10½. Kl. 8½ - 10 lavede jeg med Joachims Hjelp en Sneemand, thi det havde sneet meget haardt inat. Talt mine Penge og befundet at der var 2 Rd. 12 Skilling. Moder viste mig en Deel af de Ting, hun havde kjøbt i Kjøbenhavn, foruden Julepresenterne; en ny sleben Karaffe(l), ditto Ølglas og Vandglas og en Mængde Tallerkener og Kopper, hvoraf 6 vare forgyldte. Seet alt det, jeg ved Moder havde kjøbt i Kjøbenhavn. Kalvekudskan kom og havde et Par Skøiter med til Joachim fra Fader, hvilke han egentlig skulde have til Juul. Med Kalvekudskan kom ogsaa en Gangmaatte, besat med stive Børster.
- Fr. 23 Det tøde stærkt om Natten, saa at der kom Vand over Isen. Den kunde meget godt bæere, men Sneen var heelt borte omtrent, og Snemanden var ganske lemlæstet. Gustav kom, og jeg viste ham mine Skøiter; paa Veien var der saa glat at jeg gled lidt paa dem der. Været ude paa Grændsevandingen, hvor Vandet gik op over Skøiterne og da jeg faldt en Gang blev jeg saa vaad at jeg maatte gaa hjem. Bünger kom og forærede os efter Sædvane et Juletræ. Moder, Joachim og jeg klippede Net, Saltkar o.s.v. til Juletræet. Læst i "Kong Erik og de Fredløse", der morede mig meget. Vi sendte et Par Afbildninger af en Ugle og en Hane til Cathrine Lorentzen med Bünger.
- Lø. 24. Vi fik Ferie Kl. 11. Moder og jeg pyntede Juletræet paa hvilket der kom Konditeri, Kringler og Kleiner, samt Figner, Rosiner, Kragmandler (krakmandler er mandler med skal på) o.s.v. Hans gik til Præstegaarden i Hasle med en Kurv fuld af Æbler, som Therese skulde have til sit Juletræ. Moder og jeg hængte Saltkarrene og Nettene af colört Papir forfærdiget herhjemme o.f.T. Fyldt Nettene og Saltkarrene med Konditori. kl. 4½ kom Line Petersen, hvilken vi om Middagen havde bedt og efterat Lysene vare blevne islaaede med 1 Tommer lange Staaltraadsstifter, som vare kjøbte i Kroen, spiste vi til Middag. Nu blev juletræet tændt og vi kom alle op at see det, ogsaa Karlene og Pigerne. Efterat et Par Psalmer vare sungne bleve Foræringerne uddeelte, hvilkes Fordeling var følgende:

1. Branth

Et Barbeeretui fra Fader og Moder

2. Jørgensen

En Tobakspibe og en smukt forarbejdet Tobakskasse med Tønde og Svovlstikker fra Fader

3. Sørensen

Noget Klæde fra Fader

4. Fader

En Contorlænestol fra Moder,
En lille Stang Lak fra Joachim
En blyantpen med mange Stifter og en Voxstang fra mig

5. Moder

"Ph. J. Spener" fra Fader
Et Par Handsker fra Joachim
8 Dugger sort Silke fra mig

6. Jomfru Larsen

Hækle og Synaale fra Achim
Noget Tøi af Moder

7. Joachim

6 Ark hvidt Papir fra mig
Et Par Skøiter fra Fader
En Lineal fra Moder

8. mig selv

Et Par Skøiter fra Fader
Fjerde Samling af Andersens nye Eventyr fra Moder
6 Ark hvidt Papir indsvøbt i et Ark rødt fra Moder
En hvid Lommekniv fra Achim

Endvidere gav jeg Christine et Naalehuus, Marie Synaale, Karen Knappenaale. Disse og Karlene fik ogsaa hver en Present af Moder eller Fader. Der kom en Pakke med 2 Par Støvler, hvoraf det ene til mig. Spillet Kort, Beleiringsspil "Søfektning" med Jomfru Larsen, Sørensen Achim og Line. Line gik Kl. 9¼.

S. 25.
1. Juledag

Jeg tegnede først nogle Billeder og gik derefter til Hasle Kirke med Fader, Branth, Jørgensen og Sørensen; Jomfru Larsen og Marie kørte i den grønne Vogn. Hele Kirken var fuld og Præstens vare der. Vi gik ind i præstegaarden og Therese kørte hjem med os. Jeg kom ogsaa til at køre. Der kom et Brev fra Vestindien fra Otto Schousboe med en masse stempler paa. Jeg fik min Lommebog igjen af Therese, hvilken hun havde laant. Havt Loier med Hektor. Spillet Sjavs, Brus og Whist.

M. 26
2. Juledag

Branth reiste til Kjøbenhavn. Det var stærkt Iisslag og jeg kunde godt løbe paa Skøiter helt op til Egetræet. Især var der et lille Stykke, hvor der var meget godt. Jeg løb der en rum Tid, men efterhaanden blev Isen optøet og tildeels borte ved at jeg stampede Skøitepiggene op i Skøjtehælene. Da jeg havde løbet der en hel Del, kom Sækretær Lorenzen med sin kone og Cathrine, men kørte omtrent efter en halv Times forløb. Vi gik derefter med Gustav og Viggo hen til Christian og fik der filet Rusten af mine

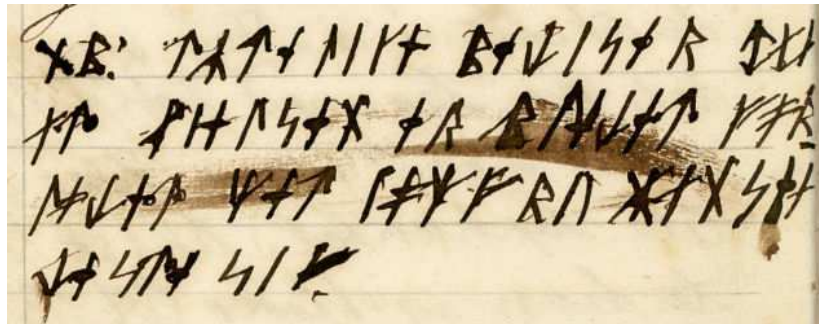
Skøiter. Da der ikke var godt at løbe, gik vi igen efter et Quarters Forløb hen til Bankerne ved Kroen og feiede ned ad den, jeg paa Skøiter de andre med Træskoe. Her kom Fader og sagde, at der var kommet en Indbydelse fra Marie Jensen til at komme derop iaften. Dette gjorde vi og fulgte med Fader derop, da han vilde tale med Sognefogeden. Der var fremmede hos Jensens, iblandt andre Therese. Hun havde Dine med, men da den havde Kuld havde hun den bestandig paa Skjødet. Efterat have spist til Aften sang vi i Skolen og drak Punsch. Gaaet hjem med Sørensen, da Klokken var lidt over 9.

- Ti. 27. Skaaret noget af min Træskoe, saa den nu ikke gnaver mere. Læst meget i "Kong Erik og de Fredløse". Været til Gustavs. Kjøbt en Kridtpibe i Kroen til 3 Skilling, til at blæse Sæbebobler med. Spillet Billedlotteri og Søfektning med Anders, Kristine, Hans, Marie og Achim om Æbler i Borgerstuen. Æblerne fik vi af Moder og Hans og jeg vandt hver fem.
- On. 28. Det var Tø, Regn og et stygt Veir. Læst "Kong Erik og de Fredløse" helt ud. Jeg fik en hel Deel Bøger og gammelt Legetøi frem af det gamle Chatol. Skrevet noget op om Billederne, som jeg havde erfaret ved at samle dem. Gaaet en Spadseretur op til Smedien med Fader. Ferdig fulgte os. Min tamme Kat tog jeg ind i Stuen og kjælede for den.
- To. 29. Seet paa at Hektor og Katten legede. Tegnet noget af et Tavlebillede. Fader gik til Sogneforstanderskab og jeg fulgte med for at bede Otto og Therese til Mandag. De vare begge lykkeligviis hjemme, og de lovede at komme. Thereses Juletræ blev tændt og vi fik Pebernødder og Æbler. Laant Bøgerne "Zigeuneren og hans Børn" og "Valdemar Seier". Gaaet til Jensen for at følges hjem med Fader, som var i Sogneforstanderskab der, hvis han var færdig. Han sagde at det varede en god Time endnu og derfor gik jeg igjen til Præstegaarden. Her spillede vi Whist. Da vi havde drukket Thee, fulgte jeg hjem med Fader. Dog maatte jeg vente en god Tid hos Jensens. Skrevet Brev til Peter Schousboe.
- Fr. 30. P. Kruse og Sekretairen vare her. Kjørt til Md. Friis og Büngers. Jeg havde "Valdemar Seier" og "Zigeuneren og hans Børn" med og fik læst den sidste heelt ud. Faaet 6 Æbler af Jmf. West. Kjørt hjem Kl. 10½.
- Lø. 31. Vadsket Hektor. Flækket noget Brænde. Kl: 2 begyndte Nytaar at blive skudt ind. Kjøbt for 4½ Skilling Figner hos Kjøbmanden, men han gav mig kun 10, hvoraf 3 vare fordærvede, saa at det vel bliver sidste Gang, at jeg køber dette hos ham. For at see om han vilde blive saaledes ved, gav Anders mig et Par Skilling for at købe flere til ham, og meget rigtigt gav han mig 6, som vare meget gode. Slaaet Potter paa baade Abrahams og Kroedøren. Spillet Sjavs og Hannerey med Folkene og Whist med Moder Achim og Sørensen.

Januar 1860

- Sø. 1. Nytaar Det var Line Petersens 9-ende Fødselsdag, hun var født 2 Minutter i 12, altsaa i det gamle Aar, men hendes Fødselsdag holdtes dog i Dag. Om Formiddagen var jeg oppe og gratulere hende og blev en Time. Gustav, Vigo og en Pige fra Kjøge, Anna Hansen vare der. Vi legede skiftevis "Tampen brænder", en leg med Tøffelen og den med Ringen. Fader gik til Sophiendal. Kl. 5½ kjørte han med Moder til Büngers, medens vi og Jmf.

Larsen gik til Bal i Kroen, hvortil vi vare bedte den 24-ende December, Achim dandsede først med Marie Sørensen og derefter dandsede jeg med Line. Ellers dandsede jeg mest med Line Hansen, Caroline Jappe og Line Petersen. Den lille Frederik og en anden spillede hyppigt Vals, Hopsa Polka og flere. Efter at have spiiist til aften der, kom Fader og hentede os Kl. 12.

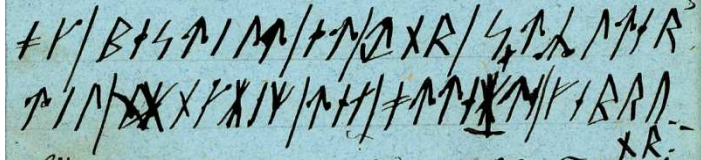
- M. 2. Jørgensen fortalte, at Nielsen havde sagt ham at han var bleven forlovet med Jomfru Hansen Juledag. Vi havde bedt Rasmussen, Boeck, Flentje, Nielsen, Otto, Carl Dumreicher, Therese, Manlia, Jomfru West, Jomfru Jensen og Jomfru Hansen til i Aften og Kl. 7 kom de alle. Vi legede først en Leg, hvori vi dannede et Samfund og for at komme ind i dette maatte man besvare et af Samfundets Øverste (Otto) forelagt Spørgsmaal. Senere legede vi Ordsprogsleg og vi deelte os i 2 Parter. Den Part hvortil jeg hørte forestillede en Gang Ordet Kongerøgelse. I første Acht havde Otto faaet et Scepter og Papiirskrone paa og var Konge. Jørgensen havde ligesom Otto en Ildskuffe til Scepter og agerede Konge af Titte-Chinesien. Han kom ind til Otto og i 2.den Acht købte Jørgensen et Æg, som kom til at hedde "Else". Gaaet iseng Kl. 12½.
- Ti. 3. Jeg beklædte en Cigarkasse med blaat Papir, som jeg fik af Moder og denne skal være Billekasse, da den forrige er propfuld. Jeg væddede med Anders at jeg nok kunde slaae et Tretommeseøm heelt ind i en Egeplanke om en Skilling, men jeg vandt mit Væddemaal, hvorpaa jeg købte Rosiner for Skillingen. Fader kjørte Kl. 3 til Fødselsdag hos Thomsens. Kl. 7 kjørte Jørgensen, Sørensen, Joachim og jeg til Bal hos Præstens, hvor der var en mængde andre. Der manglede 2 Damer. Første og femte Dands hvilte jeg. Anden Dands dandsede jeg med Hanne Rasmussen og det var Francaise. Tredie Dands var Vals. Fjerde Dands var Cottillon (cotillon) og jeg dandsede den med Elisa Høegh. Sjette Dands dandsede jeg med Therese. Rasmus kom Kl. 12 efter os, men vi dandsede endnu til Kl. 2. Branth kom hjem fra Kjøbenhavn.
- On. 4. Der blev ingen Skole af om Formiddagen, da vi først kom op Kl. 12. Flyttet alle Billerne ind i den blaae Kasse.
- To. 5. Staaet op Kl. 7. Hektor og Ferdig blev begge bundne; den første i Tusæs, den anden i sit eget Huus. Jeg fik 3 æbler af Marie til at spille Lotterie med Folkene, og jeg vandt endnu fire til. Med Kalvekudskan kom en Sopha og 8 Stole, som Moder havde (købt) i Kjøbenhavn. Vi læste uden Lys Hellig 3 Konger. Jeg slog Hektors Trug op paa en Pæl, for at det ikke skal blive alt for meget snavset og ikke skal væltes. Fulgt med Fader til Freesløv og seet til Frederiksen. Spillet Kort med Folkene.
- Lø. 7. Hektor blev løst, da vi fik at vide at den ellers ikke kunde udvikles godt.

Rasmus fylte et stort Hul, som vi havde gravet paa en Plads, hvilken Fader havde givet os, da der skulde ligge Brænde der. Jeg fulgte med Achim, Gustav, Line og Viggo fra Kroen og ned til Peder Olsens. Grev P. Moltke fra Holtegaarden var over paa Contoiret og havde to smukke Jagthunde med. Johanes Bentzen kom.

- Sø. 8. Det frøs en Deel saa at Isen næsten kunde bære paa Engene. Vi vare ogsaa ude paa den og jeg havde Fedtstøvler paa, saa at jeg ikke kunde blive vaad, naar jeg ikke faldt. Vi vare ogsaa lidt ned paa Christen Christensens Enge, men det knagede Pokkers meget og undertiden sank vi igjennem. Da vi kom hjem var Axel kommen, og vi spillede Hvist. Johannes Bentzen reiste. Gustav og Viggo kom herved og vi legede "Salt og Brød" og "Jæger" med dem. Kl. 6 kjørte vi Axel hjem og Moder, Fader, Branth, Joachim og jeg kjørte med til Bregentved. Her bleve vi hos Lorentzen, hvor Therese ogsaa kom, tilligemed nogle andre fra Omegnen. Kommet hjem Kl. 12.
- Ma. 9. Gaaet ned til Fisker Jappe og faaet en lille Aborre, en stor Karudse og en lille Gjedde til Undersøgelse.
- Ti. 10. Undersøgt den kogte Aborre og sluppet de andre 2 Fiske ud i Vandingen bag Haven. Om Eftermiddagen kom Jomfru Schjøtz og Terese. Den sidste havde sin Dagbog med, hvilken jeg gjennemlæste. Vi spillede Rakker, Brus, Trettenkort og nysgjerrig Hanrei. Der sad en Muus paa Sophaen; men uheldigvis fangede vi den ikke. Boeck kom. De gik Kl. 9 og toge nogle af deres mig laante Bøger med.
- On. 11. Leget i Halmklipperne i Loen og fundet Gange, som derpaa dreiede af til Siderne mellem Klipperne. Sunget med Sørensen. Derpaa spillet Sjavs med Folkene.
- To. 12. Jeg fik nogle røde Pletter paa Kroppen, hvilken Moder antog for Mæslinger. Men da Branth holdt dem for Pletter fremkomne ved Kløen, fik jeg lov til at gaae ud. Vi gravede omkring "Læggen" en Rand, som da vi aabne Dæmningerne blev den 1 Alen paa det dybeste dybe Grav næsten faaet fuld. Spillede Rakker med Joachim, Hans og Hans Petersen.
- Fr. 13. Pletterne svandt bort. Melsted og hans Kone og Lorentzen kom om Aftenen. Spillede Whist.
- Lø. 14. Det frøs, saa at Isen kunde bære. Jeg feiede om Middagen paa Skøjter med Joachim og Gustav paa Christen Christensens Eng, hvor Isen var glat og god. Thomsen kom. Om Eftermiddagen var jeg ogsaa paa Skøjter med Sørensen, Achim og Gustav.
- Søn. 15. Isen kunde meget godt bære og efterat have løbet paa Skøjter paa Spekhøkerens Vanding fik vi Christian og en af hans Kammerater ned paa vores Mergelgrav indtil Spisetid. Gaaet op til Spekhøkerens Vanding, som derpaa viste os at han endnu ikke havde glemt at løbe paa Skøjter. Derpaa gik vi op til Præstegaarden og løb lidt paa Skøjter der. Herefter spillede vi Kort og herfra Gaaet hjem Klokken 9.
- Ma. 16. Det tøde 2 - 3 Grader. Termometeret blev hængt udenfor Gangdøren, men det frøs lidt om Aftenen.

Ti. 17. Det frøs saa at Isen igjen kunde bære. Fra Kl. 8 Morgen til 9 Aften viste Termometeret paa 10. Vi vare med Gustav hele Friheden paa Spekhøkerens Vanding. Faaet blanket Skøjterne om Aftenen og hørt paa, at Rasmus læste Aviserne høit.

On. 18. Det tøde undertiden en halv Grad. Blevet fri for den engelske Grammatik. Været nede til Peder Olsen.

Sendte "Valdemar Seir" og "Olaf trygvesons Saga" op til Præstegaarden. med det samme var jeg oppe hos Rasmussen med Pakken, spurgte jeg om et Par af mine Skoe hos Mahler. Disse vare imidlertid ikke ganske færdige, men jeg blev der lidt hos Gustav.

To. 19. Det frøs et Par Grader om Natten og om Eftermiddagen; der blev flyttet en Rugstak ind, og Færdig blev løst for at tage Muus og Rotter. Bergmann kom. Om Eftermiddagen løb jeg paa Skøjter med Gustav og Joachim.

Fr. 20. Det sneede. Resten af Rugstakken blev flyttet ind og der blev foruden mange Muus fanget 4 Rotter. Jane Jensen og Madam Bünger kom.
++++